

KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER

Språkrådet
Postboks 1573 Vika
0118 Oslo
tlf. 45 73 70 45
e-post: post@sprakradet.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 12

Klagesak 7/2024

Klager: Innlandet historielag, jf. § 12 første ledd

Navn: *Kaldjorda/Kaljord* og avledede navn

Navnetype: Gårds- og bruksnavn og avledede navn

Det påklagede vedtaket gjort av: Kartverket, jf. § 7 tredje ledd

Leder i klagenemnda: Sigrid Stokstad

Øvrige medlemmer: Kristin Bakken, Eldar Heide, John Harald Skum

Kort saksfremstilling

Kartverket gjorde 6. oktober 2023 vedtak om skrivemåten av en rekke stedsnavn i Hadsel kommune, blant annet gårds- og bruksnavnet *Kaldjorda* og avledede navn. Kartverkets vedtak 6. oktober 2023 ble gjort i samsvar med nedarvet lokal uttale og skrifttradisjonen for *Kald-* + bestemt form av navnet. Vedtaket var i samsvar med Språkrådets tilråding datert 20. februar 2023.

Vedtaket ble påklaget av Innlandet historielag med ønske om skrivemåten *Kal-*. Klager skriver blant annet at de alltid har brukt tale- og skrivemåte med én l. De mener navnets opphav er usikkert, at det kan komme fra samisk, og at skrivemåten *Kald-* er en nyoppfinnelse. Klager mener at Kartverkets vedtak er gjort på usikkert beslutningsgrunnlag, og avslutter brevet med «Vi ber om at Kartverket tar hensyn til lokal uttale, og ikke legger opp til skrivemåte som vil kunne føre til helt annen uttale og andre tolkninger av navnene med *Kaljord*».

Kartverket sendte ut oppstartsbrev i klagesaken 10. november 2023. Hadsel kommune gjennomførte høringsrunde i klagesaken, men fikk ikke inn noen innspill. I den nye behandlingsrunden stod Språkrådet ved sin tilråding om skrivemåten *Kaldjorda*, og skrev blant annet «Det ser ikke ut til å være noen uenighet om at navnet uttales med kort /a/ i forleddet. Klageren skriver at alle de har spurt, uttaler navnet med kort a. Ut fra dette må forleddet i navnet skrives *Kald-* eller *Kall-*». Om bruken av bestemt form skriver

Språkrådet «Her synes det å eksistere to uttaler, og vi vil tilrå bestemt form fordi det er den eldst dokumenterte uttalen». I oversendelsesbrevet til klagenemnda datert 17. oktober 2024 skriver Kartverket at de «opprettholder vårt tidligere vedtak som meddelt i brevet av 6.10.2023. Vedtaka er i samsvar med Språkrådets tilråding».

Nemndas vurderinger

Skrivemåten *Kald-* har ganske lang skrifttradisjon, og er i samsvar med uttalen av navnet. Men navnets opphav er usikkert, og skrivemåten med *-ld-* vil låse tolkningen av forleddet til adjektivet *kald*. Skrivemåten *Kall-* er en mulighet ettersom den er i samsvar med uttalen av navnet, men siden det hverken er skrifttradisjon eller lokalt ønske om denne skrivemåten, vil ikke nemnda gå inn for den. Dersom man skulle velge en nøytral skrivemåte som åpner for flere mulige tolkninger, må det bli *Kal-*. Det kan argumenteres for at en slik skrivemåte vil kunne gi uttale med lang vokal, men etter nemndas mening er det liten fare for dette, siden vokallengde ofte blir nøytralisert i forleddet. Etter en samlet vurdering gikk nemnda enstemmig inn for skrivemåten *Kal-* i samsvar med lokale ønsker og navnets usikre opphav.

Når det gjelder bruken av bestemt eller ubestemt form (*-jord/-jorda*), går det frem av sakspapirene at begge er i bruk, men det er vanskelig å si hvilken form som står sterkest. Det finnes mange tilsvarende eksempler i andre saker på at folk lokalt bruker bestemt form av et navn i uttale og ubestemt form i skrift, og at dagligtalen oppfattes som «bare noe vi sier» som ikke bør ha innvirkning på skrivemåten. Siden den nedarvede uttalen i bestemt form fortsatt er i levende bruk, skal navnet etter hovedregelen skrives *-jorda*. Men uttalen i ubestemt form er belagt allerede på 70-tallet (Bustadnavnregisteret), slik at det er lang tradisjon også for denne. Nemnda mente dessuten at en «kompromissform» *Kaljorda* ikke vil være heldig, og påpekte også at skrivemåten på nyere kart er i ubestemt form. Etter en samlet vurdering gikk nemnda derfor enstemmig inn for ubestemt form.

Nemnda gjorde slikt enstemmig

VEDTAK:

Som skrivemåten fastsettes: **Kaljord**, i sammensetninger **Kaljord-**. Vedtaket gjelder gårds- og bruksnavnet og som forledd i naturnavn.

Oslo, 20. juni 2025

Sigrid Stokstad
leder i klagenemnda

Line Lysaker Heinesen
sekretær